

2019-10-10

Ert Dnr: Ku2019/00550/KO

Vårt Dnr: 29/u2019, ds/6

Studieförbundens yttrande över ”Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi” (Ku2019/00550/KO)

Studieförbunden är inte remissinstans för förslaget till en nationell biblioteksstrategi men har ändå valt att kommentera de delar av strategin som berör folkbildning och de tio studieförbunden.

Demokrati

Studieförbunden tycker att det är bra att förslaget till övergripande mål för biblioteken relaterar till bibliotekens roll för ett demokratiskt samhälle. Som beskrivs i rapporten är folkbiblioteken till stor del sprungna ur folkrörelsernas bildningsarbete. Biblioteken och studieförbunden tillhör samhällets demokratiska infrastruktur och arbetar på flera områden mot samma mål om ökad demokrati och bildning. Såväl historiskt som idag finns omfattande samarbeten mellan studieförbund och folkbibliotek i många delar av landet. Studieförbund använder bibliotekets lokaler för att arrangera språkcaféer för nyanlända till Sverige, cirkelledare och bibliotekspersonal samarbetar i anordnandet av bokcirklar och såväl studieförbund som bibliotek fyller en viktig funktion i att stötta, inte minst äldre, i användandet av digitala medier (om det så är för att läsa e-böcker eller betala räkningar via internet).

Men för att uppnå det primära målet om ett demokratiskt samhälle där alla har kunskap att verka i samhället på egna villkor är Studieförbunden övertygade om att biblioteken behöver samarbeta än mer med det omgivande samhället i form av studieförbund och övriga civilsamhället.

Studieförbunden uppmanar regeringen att med utgångspunkt i denna rapport ta fram en departementsskrivelse som fokuserar på bibliotekens verksamhet och samverkan med det omgivande samhället, för att stärka demokratin och minska kunskaps- och bildningsklyftorna. Studieförbunden hade gärna sett att perspektivet om biblioteken som mötesplats genomgående framhävts mer i strategin, vilket vi återkommer till nedan.

Samhällets öppna rum

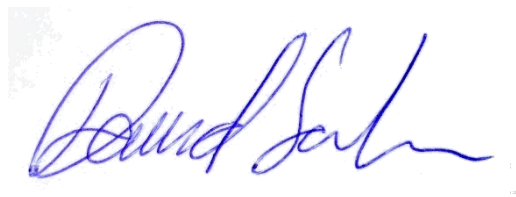
Studieförbunden ser positivt på att i högre grad använda biblioteken som ”samhällets öppna rum för bildning, upplevelser och samtal”.

Denna funktion för biblioteken blir allt viktigare i vår samtid där bristen på möteslokaler och mötesplatser för medborgare och lokalt föreningsliv ofta är omfattande. Vidare ställer sig Studieförbunden positiva till att samverka med folkbildningens organisationer nämns i avsnittet när det gäller att överbrygga de digitala klyftorna. Studieförbunden vill emellertid understryka att ett utökat samarbete mellan bibliotek och studieförbund även på andra områden än digital delaktighet skulle vara gynnsamt för att uppnå strategin om att göra biblioteken samhällets öppna rum för bildning, upplevelser och samtal. Som nav i de lokala föreningslivet är studieförbund en passande samverkanspart kring arrangemang, studiecirklar och kulturupplevelser. Stora delar av befolkningen tar inte del av bibliotekens verksamhet idag, och ska biblioteken kunna bidra mer till att minska bildnings- och kunskapsklyftor är det en helt central fråga att nå ut till fler. Studieförbunden föreslår därför att vikten av att biblioteken samverkar med studieförbund och civilsamhälle förtydligas i strategin.

Läsning

I förslaget till biblioteksstrategi nämns mycket kort betydelsen av vuxna som läsande förebilder. Studieförbunden framhöll redan i vårt remissvar på Läsdelegationens slutbetänkande (SOU 2018:57) att vuxna behöver bli en mer prioriterad målgrupp för läsfrämjande insatser, både för sin egen skull och för att bidra till ett ökat läsande hos barn och unga samt att det finns ett behov av fler satsningar för ”ett livslångt läsande” och på läsfrämjande arbete utanför skolan. Särskilt viktiga målgrupper att nå i detta arbete är unga vuxna som lämnat grund- och gymnasieskolan utan tillräckliga läsfärdigheter samt nyanlända till Sverige som i vuxen ålder behöver stöd att läsa på svenska. Båda dessa grupper finns redan idag i stor omfattning representerade i studieförbundens folkbildning. Studieförbunden vill understryka att det inom området vuxnas läsfrämjande finns stort behov av fler insatser och studieförbund skulle kunna spela en viktig roll för att ge fler vuxna möjligheter att utvecklas till läsande förebilder.

Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson
Generalsekreterare